"Omul potrivit la locul potrivit",Tudor Vianu omagiindu-l pe Ioan Bianu, la 25 de ani de la plecarea sa.

TEZAUR

Foaie a Bibliotecii Academiei Române

ANUL VII, NR.9 | **SEPTEMBRIE 2026** | **APARE LUNAR**

IOAN BIANU - 170 ANI DE LA NAȘTERE DISCURSURI ȚINUTE ÎN AULA ACADEMIEI - 2 SEPTEMBRIE 2026

- DIRECTORUL GENERAL AL BIBLIOTECII ACADEMIEI ROMÂNE - PROF. ING. NICOLAE NOICA — pag. 2
- VICEPREȘEDINTELE ACADEMIEI ROMÂNE ACAD. WILHELM DANCĂ — pag. 3
- DIRECTORUL MUZEULUI LITERATURII ROMÂNE - PROF. UNIV. DR. IOAN CRISTESCU
- PRIMARUL COMUNEI VALEA LUNGĂ, DAN FLORIN ALDEA — pag. 4
- LECTOR UNIV. DR. ROBERT CORAVU — pag. 5
- PROF. CĂLINA COMȘA ALEXANDRU ZAHARIUC
- ALEXANDRU ZAHARIE, ELEV ÎN CLASA A XII-A LA LICEUL TEHNOLOGIC „ȘTEFAN MANCIULEA" BLAJ, JUDEȚUL ALBA — pag. 6
- EXPOZIȚIA: IOAN BIANU FONDATORUL BIBLIOTECII MODERNE ROMÂNEȘTI
- LANSARE DE CARTE: DINCOLO DE RAFTURI. POVESTEA LUI ION BIANU — pag. 7
- PE URMELE LUI IOAN BIANU - 170 DE ANI DE LA NAȘTERE — pag. 8-11
- EPISCOPIA ALEXANDRIEI ȘI TELEORMANULUI, LA CEAS ANIVERSAR — pag. 12

CĂRTURARUL IOAN BIANU OMAGIAT DE ACADEMIA ROMÂNĂ LA 170 DE ANI DE LA NAȘTERE

Ioan Bianu, omul care a trăit efectiv pentru instituția pe care a întemeiat-o, în care nu doar a muncit timp de 51 de ani, ci chiar a locuit cu modestie, dăruindu-i timpul și energiile sale, este omagiat de Biblioteca Academiei Române, la împlinirea a 170 de ani de la naștere.

Miercuri, 2 septembrie 2026, Aula Academiei Române a găzduit sesiunea dedicată acestui cărturar autentic, care se prezenta simplu „Bibliotecarul", desi erudiția sa, scrierile sale, viziunea instituțională și pozițiile academice înalte îl îndreptățeau să folosească titluri mai sonore.

Prof. ing Nicolae Noica, directorul Bibliotecii Academiei Române, membu de onoare al Academiei Române, a deschis, şedinţa solemnă organizată cu această ocazie, prin discursul său, subliniind importanţa activităţii lui Ioan Bianu, moştenirea lăsată de acesta şi datoria pe care noi o avem.

În continuare, prin discursurile lor, acad. Wilhelm Dancă, vicepreşedintele Academiei Române, prof. ing Nicolae Noica, director al Bibliotecii Academiei Române și membru de onoare al Academiei Române; Ion Dumitrel, președintele Consiliului Județean Alba; prof. univ. dr. Ioan Cristescu, director general al Muzeului Național al Literaturii Române; lect. dr. Robert Coravu, prodecan al Facultății de Litere, Universitatea din București; Dan-Florin Aldea, primarul comunei Valea Lungă şi alți reprezentanți ai locurilor natale ale celui omagiat, au evocat figura lui Ioan Bianu și truda sa în slujba memoriei naționale.

Evenimentul a fost urmat de vernisajul expoziției Ioan Bianu - 170 de ani de la naşterea fondatorului Bibliotecii Moderne româneşti, organizată de Serviciul Manuscrise, Carte rară, în sala Theodor Pallady a Bibliotecii Academiei Române, precum și de lansarea volumului „Dincolo de rafturi. Povestea lui Ioan Bianu", volum coordonat de Monica Alina Pricope.

Seria manifestărilor a continuat în județul Alba, în perioada 5–6 septembrie 2026, cu ceremonii religioase ortodoxe și greco-catolice, oficiate de Înaltpreasfințitul Părinte Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei, și de Preafericitul Părinte Claudiu, Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică.

De asemenea, programul a inclus și reuniunea intitulată „Întoarcerea la rădăcini" – prilej de rememorare a primei părţi a vieţii lui Ioan Bianu, prin mărturiile locuitorilor și ale celor născuți, asemenea acestuia, în satul Făget.

Printre vorbitori au fost: Ion Dumitrel, președintele Consiliului Județean Alba, prof. ing. Nicolae Noica, director general al Bibliotecii Academiei Române și membru de onoare al Academiei Române, și Dan- Florin Aldea, primarul comunei Valea Lungă.

Evenimentele s-au încheiat în ziua de 6 septembrie 2026, în municipiul Alba Iulia, unde, la sediul administrativ al județului Alba – Atrium Centurionum, a fost organizat simpozionul intitulat „Ioan Bianu – personalitate a culturii române. 170 de ani de la nașterea sa", urmat de o expoziție realizată în colaborare cu Consiliul Județean Alba și de o sesiune de comunicări științifice.

Redăm în cele ce urmează, în ordinea desfăşurării manifestărilor, comunicări şi intervenţii, menite a ilustra cât mai clar evenimentele organizate cu acest prilej.

Editat de Biblioteca Academiei Române împreună cu Asociația „Stefadina"

IOAN BIANU, 170 DE ANI DE LA NAȘTERE

Doamnelor și domnilor,
mă aflu astăzi în fața dumneavoastră pentru a vă prezenta pe unul dintre cei mai mari români pe care i-a avut această țară: Ioan Bianu. Academician și Președinte al Academiei Române, Ioan Bianu își leagă numele, aproape indisolubil, de Biblioteca Academiei Române, fiind inițial bibliotecar al acesteia, iar mai apoi director al acestei instituții, pentru o perioadă impresionantă de peste 50 de ani. 50 de ani, da, ați auzit bine! Vă rog, oferiți-mi alt nume al culturii române care a condus o instituție mai bine de jumătate de secol?! Îndrăznesc să spun că, din acest punct de vedere, el poate fi comparat doar cu făuritorul României moderne, Regele Carol I, cel care a domnit peste țară timp de 47 de ani.

Mai bine de 50 de ani în fruntea aceleiași instituții înseamnă longevitate, pasiune și simț al datoriei. Înseamnă identificarea totală cu nobila misiune pe care ți-o asumi: aceea de a sluji oamenii, cărțile și propria țară deopotrivă. Iar de aceste lucruri a fost capabil un singur om: Ioan Bianu.

Cărturar, intelectual strălucit și om de cultură, Bianu și-a dedicat viața Bibliotecii Academiei Române, fiind preocupat în permanență de salvarea și conservarea mărturiilor trecutului național.

Deși a deținut nenumărate funcții importante, el a fost cunoscut în epocă în special în calitatea sa de „Bibliotecariu al Academiei" și a semnat întotdeauna sub această formă.

Școlit în străinătate, atât la Milano cât și la Paris, Bianu a ales să revină în țară, devenind director al Bibliotecii Academiei Române când avea doar 28 de ani. Din această poziție, își va dedica întreaga energie și pricepere pentru construirea unei biblioteci naționale de interes internațional, bazată pe un important fond documentar, structurat și prezentat conform principiilor științifice ale vremii.

Dorința sa a fost să transforme această bibliotecă într-un templu al culturii și științei, aducând în depozitele sale toate „cărțile tipărite, publicațiunile, manuscrisele, chartele geografice, stampele, desemnurile, portretele, precum și colecțiunile numismatice" de însemnătate pentru istoria națională. El este, deci, din punct de vedere istoric, inițiatorul Legii depozitului Legal.

Pentru a cunoaște cât mai bine modul de funcționare a bibliotecilor, Bianu va realiza călătorii în Galiția și Polonia, iar pentru a-și lărgi orizonturile în acest domeniu va merge în Rusia, Germania și Marea Britanie, întorcându-se întotdeanua acasă cu idei și proiecte inovatoare.

Lui i se datorează realizarea celui mai ambițios proiect editorial al Academiei, care, odată îndeplinit, avea să o pună în același rând cu marile biblioteci ale lumii: *Bibliografia românească veche*, în patru volume, iar pe Bianu avea să îl confirme drept creator al școlii românești de biblioteconomie și bibliografie. Alte lucrări ce îi confirmă acest statut sunt: *Catalogul manuscriptelor românești* (1907-1933), în trei volume și Publicațiile periodice românești.

Creșterea constantă a colecțiilor Bibliotecii, în urma numeroaselor donații de manuscrise și documente istorice, precum și cărți, stampe și gravuri, dar și monede și medalii, a determinat Academia Română să se preocupe, în primii ani ai secolului al XX-lea, a construi un local propriu pentru bibliotecă. Din însărcinarea lui Anghel Saligny, Președinte al Academiei la acel moment, Ioan Bianu va prezenta în ședința Prezidiului Academiei din 11 mai 1910, un raport care prezintă problema localului Academiei în general și al bibliotecii în mod special. El arată că una dintre clădiri trebuie făcută fără întârziere, localul de la acel moment al Bibliotecii fiind „neîncăpător, nesigur și impropriu". În urma demersurilor realizate de membrii Academiei către Guvern și Parlament, în data de 5 martie 1912 va fi promulgată, prin Decret Regal, legea prin care sunt alocate fondurile necesare pentru înălțarea unui nou local al Bibliotecii care avea să fie „la nivelul celor mai de seamă biblioteci străine."

În anii primului război mondial, în timpul ocupației germane, fidel vocației sale de Bibliotecar și bun român, Ioan Bianu a decis să înfrunte riscurile previzibile și să rămână în București pentru a apăra patrimoniul Bibliotecii Academiei Române, iar după terminarea războiului, Bianu s-a luptat din răsputeri pentru menținerea prestigiului și progresului Bibliotecii. Înainte de a părăsi această lume, și-a exprimat dorința ca Academia Română să aleagă din biblioteca sa personală cărțile de care avea nevoie instituția.

Și-a dedicat deci întreaga viață culturii române și cărților, iar la finele celor 51 de ani petrecuți la cârma prestigioasei instituții avea să lase moștenire românilor o bibliotecă enciclopedică, bogată și reprezentativă pentru răsăritul Europei, apreciată de cercetători din întreaga lume pentru valoroasele sale colecții.

Doamnelor și domnilor, distins auditoriu, astăzi când sărbătorim 170 de ani de la nașterea marelui om de cultură Ioan Bianu, se cuvine să îi cinstim memoria celui pe care îl putem considera, pe drept cuvânt, ctitor al Bibliotecii Academiei Române, amintindu-ne cuvintele lui Octavian Goga: „Stăpân şi majordom, a petrecut sub aceste ziduri vechi, adunând cărţi de azi şi mâine peste o jumătate de secol. Nu există colţ pe care să nu-l fi chibzuit, foaie în bibliotecă pe care să nu o fi atins. Numai cine i-a văzut degetele alunecând cu savoare pe pergamentul unui vechi codice al limbii române...numai acela va putea aprecia competenţa, munca şi patima neobositului colecţionar al neamului. Sub mâinile lui, dintr-un maldăr de cărţi răvăşite, după 57 de ani de neîntreruptă priveghere, aproape un milion de volume s-au aşezat în rafturile neîncăpătoare ale Academiei".

Prof. ing. Nicolae Noica
Membru de onoare al
Academiei Române

Sesiunea din aula Academiei: Wilhelm Dancă - Vicepreședinte al Academiei Române, Gabriela Marinoschi - Vicepreședinte al Academiei Române, Ion Dumitrel - Președintele Consiliului Județean Alba, Nicolae Noica - Director general al Bibliotecii Academiei Române, Daniela Stanciu - Director Direcția Bibliografii

IOAN BIANU „LEGENDUM EST”

Domnule Președinte al Academiei Române, domnilor academicieni, doamnelor și domnilor,
sesiunea de comunicări pe care o deschidem acum face parte dintr-o serie de manifestări omagiale dedicate academicianului Ioan Bianu cu ocazia împlinirii a 170 de ani de la naștere. Îi felicităm pe organizatorii de la București și Alba Iulia și pe toți participanții pentru că promovează memoria fondatorului Bibliotecii Academiei Române, care în cultura română este o figură „legendară”, adică „este de citit” și de meditat.
Cu îngăduința dumneavoastră, voi încerca să subliniez trei aspecte ale personalității lui Ioan Bianu, ținând cont de provocările timpului în care trăim.
Prima trăsătură a figurii „Bibliotecarului”, așa cum îi plăcea lui Ioan Bianu să se prezinte, este amprenta pe care au lăsat-o în viața și gândirea lui doi profesori de la liceul „Sfântul Vasile” din Blaj, și anume Ioan Micu Moldovan și Timotei Cipariu, care au fost și preoți greco-catolici, și canonici ai Mitropoliei Greco - Catolice de Alba Iulia și Făgăraș, adică potențiali episcopi și membri ai Academiei Române, Timotei Cipariu fiind chiar membru fondator și vicepreședinte. Ioan Micu Moldovan l-a învățat să îndrăgească limba și istoria românilor, iar Timotei Cipariu i-a inoculat pasiunea pentru cărți, „părintele filologiei românești” având una dintre cele mai mari biblioteci din Transilvania.
Umanismul creștin al dascălilor de la Blaj s-a manifestat în multe feluri, unul dintre acestea fiind găzduirea gratuită în casa profesorilor a elevilor săraci și merituoși. Astfel Ioan Bianu a fost invitat să locuiască la Ioan Micu Moldovan, care i-a modelat caracterul, transmițând elevului său virtuți umane fundamentale, cum ar fi cinstea, generozitatea, disciplina, perseverența. Legătura dintre profesor și elev nu s-a întrerupt niciodată, a continuat până în 1915, când Ioan Micu Moldovan a trecut la cele veșnice, și s-a intensificat, la nivel științific și cultural, după plecarea lui Ioan Bianu la București, unde s-a înscris, în 1876, la Facultatea de Litere a Universității din București.
Privind la modelele pe care le-a avut Ioan Bianu, fără de care nu cred că ar fi devenit ceea ce a fost, mă întreb dacă finanțarea educației din zilele noastre ține cont de faptul că școala este bună datorită profesorilor, nu elevilor sau studenților?
Al doilea aspect este legat de cei 51 de ani de activitate ca „Bibliotecar”

al Academiei Române și de faptul că, până în 1935, anul morții sale, a îmbogățit biblioteca Academiei cu aproape 500.000 de volume, mii de manuscrise, stampe, documente și colecții de periodice românești și străine. M-am întrebat cum a reușit această performanță? Cred că reușita lui este datorată, într-o anumită măsură, unuia dintre profesorii săi, Ioan Micu Moldovan care, în calitate de Vicar al Mitropoliei Greco-Catolice de Alba Iulia și Făgăraș, a trimis o scrisoare tuturor preoților din eparhie, cerându-le să facă o evidență a cărților românești vechi și îndemnându-i să le doneze Bibliotecii Academiei din București. Preoții au ascultat și au făcut ce li s-a cerut pentru că Vicarul însuși a trimis la București cărți din „Colecția de carte veche” a Bibliotecii Arhidiecezane. De fapt, una dintre cele mai importante lucrări științifice semnate de Ioan Bianu, adică *Bibliografia românească veche*, în patru volume (1903-1944), care cuprinde tot ce s-a tipărit în limba română în țară sau în străinătate între 1508-1830, a fost realizată cu ajutorul multor colaboratori, însă unul de primă mărime a fost Ioan Micu Moldovan, care era și erudit, și generos.
În contextul actual al societății românești, care este marcat de revoluția tehnologică și de invazia inteligențelor artificiale, cartea nu mai este onorată, adică nu mai e citită. Lucrul acesta este confirmat de concluziile unor statistici la nivel european care spun că aproximativ 70% dintre români nu citesc nicio carte pe an și doar 7% dintre români citesc în mod constant.

Suntem pe ultimul loc din Europa la lectură, pentru că media europeană a celor care citesc este de 50%. Având în vedere aceste cifre oare nu ar trebui ca bibliotecile din România, inclusiv Biblioteca Academiei Române, să gândească strategii de promovare a lecturii și a interesului pentru carte?
A treia trăsătură a figurii lui Ioan Bianu este dorința lui de a promova folclorul în cultura și societatea românească întrucât manifestă „calitatea neamului nostru care este înțelepciunea, cumpătul”. Legendarul Ioan Bianu spune că „acest cumpăt și această înțelepciune s-au manifestat întotdeauna, atât în dezvoltarea noastră culturală și literară, cât și în cea politică”. Aceste convingeri sapiențiale izvorâte din folclorul românesc s-au manifestat în activitatea politică a lui Ioan Bianu. De pildă, deși era membru PNL, a avut legături și cu partidele conservatoare. Un alt exemplu, în 1932, în numele Academiei Române, Ioan Bianu și Gheorghe Țițeica au început o corespondență cu Academia de Științe a Sovietelor ca parte dintr- un efort mai mare de detensionare a relațiilor dintre România și Soviet[e]. În fine, un alt exemplu e consemnat în ultima parte a vieții sale, în 1935, când a intervenit în disputa dintre Nicolae Iorga și arhivistul Andrei Veress, convingându-l pe acesta din urmă să nu escaladeze conflictul.
În lumina acestor exemple de înțelepciune sau de cumpătare, cum să facem să introducem în societatea și cultura românească mai mult interes pentru folclor? Oare există vreo legătură între deficitul de folclor autentic din viața românior și radicalizările politice sau subcultura ce domină spațiul public?
„Exempla trahunt”, spun latinii, adică exemplele atrag.
Când elevul Ioan Bianu a încercat să-l mulțumească pentru găzduire, îndrumare și lecția de viață pe care le-a primit la Școlile Blajului, Ioan Micu Moldovan i-a spus zâmbind: „Să faci și tu la fel!” Astăzi, la 170 de ani de la naștere, „Bibliotecarul” legendar al Academiei Române, care a fost și secretar general și vicepreședinte și președinte al celui mai înalt for de cultură a țării, ne invită să recuperăm promovarea modelelor, pasiunea pentru carte sau lectură și interesul față de folclor, spunându-ne cu acel calm al valorilor pe care le-a trait:„Să faceți și voi la fel!”

Acad. Wilhelm Dancă
Vicepreședinte al Academiei Române

Editat de Biblioteca Academiei Române împreună cu Asociatia „Stefadina“

IOAN BIANU -

Despre Ioan Bianu am aflat în primul an de liceu de la profesorul Dan Simionescu, ucenicul lui Nicolae Cartojan și Ioan Bianu, cel care a finalizat Bibliografia românească veche.

M-am întrebat adesea despre destinul de bibliotecar, bibliolog, bibliofil al lui Ioan Bianu și am încercat să văd cine sau cum i-a sădit dragostea de bibliotecă. În toate biografiile am întâlnit referințe la Ioan Micu Moldovan, Moldovănuț, canonic greco-catolic, istoric, teolog, folclorist, filolog și pedagog român, membru titular al Academiei Române. În același timp, referințele la acesta duc spre consemnarea că urmaș, discipol al lui Timotei Cipariu, atât ca filolog cât și tipograf. Ioan Bianu devine tipul gospodarului întru cele cărturărești, cum îl numește Dumitru Caracostea. Vorbesc despre Ion Bianu care a moștenit de la Timotei Cipariu și părintele Moldovănuț definirea rolului bibliofilului, acela de îndrumător și drămuitor al timpului cercetării. De la Blajul rânduit și patriarhal a venit Ion Bianu cu dragostea de carte românească și cu ideea străbătută, militantă pentru stârpirea spiritului înstrăinării. Discipol și colaborator al lui Timotei Cipariu în anii tinereții, Ioan Micu Moldovan s-a străduit și a reușit să-i urmeze exemplul, îndeosebi în domeniul învățământului, în conducerea tipografiei diecezane, parțial în preocupările lui științifice și chiar să-l întreacă pe plan economic. Toți trei membri ai Academiei Române: Timotei Cipariu, membru fondator al Academiei Române, primul vicepreședinte, Ioan Micu Moldovan, Moldovănuț, membru titular al Academiei Române. Ioan Bianu - membru titular și președinte al Academiei Române, produse ale școlii de la Blaj, filologi, istorici, folcloriști, primii doi și teologi, toți trei iubitori de carte, mari pedagogi. Le-a urmat cu acuratețe și abnegație biograful lui Timotei Cipariu, Șt. Manciulea. Și toți cei pomeniți legați de Liceul Vasile cel Mare din Blaj.

Dar legăturile dintre ei sunt mult mai adânci și au ramificații. Există o corespondență bogată între Ioan Micu Moldovan și Ioan Bianu, amplificată după celebrul Apel pentru cărți vechi din 1898. Acest apel a avut un ecou puternic în spațiul românesc iar rezultatele sale din Transilvania se datorează în mare măsură profesorului lui Ioan Bianu, Moldovănuț, care era prepozit, adică înainte pus, coordonator, greco-catolic de Blaj. Dacă noi ne referim astăzi la Ioan Bianu ca fondator al Bibliotecii Academiei să nu uităm și pasiunea lui de folclorist. Se cunoaște faptul că Timotei Cipariu a introdus ca obligație pentru elevii Blajului culegerea folclorului. La fel a făcut și Ioan Micu Moldovan și bineînțeles Ioan Bianu, care mărturisește lui Dimitrie Caracostea pasiunea sa pentru folclor. A promovat cercetările de folclor inițiind prima serie de publicații folclorice și etnografice „Din viața poporului român" (40 vol., 1908– 1931), sprijinind, totodată, Arhiva de Folclor a Academiei Române.

Când stabilește anul 1830 ca an de referință de la 1508, anul Liturghierului lui Macarie, și 1830 simțim că delimitarea aceasta cronologică, dincolo de argumente filologice, este un omagiu postum adus lui Timotei Cipariu.

Din scrisorile trimise sau primite de Ion Ghica, când acesta era la Londra, se desprinde solicitarea de date, metode de lucru din Bibliotecile engleze.

În colecțiile MNLR se află câteva zeci de scrisori trimise de Ioan Bianu lui Lucian Blaga, Marcu Beza, Constantin Banu și alții.

Preponderent tema scrisorilor erau cărțile pentru Academie și necesarul sau eforturile de dobândire a acestora cu o insistență pe care astăzi ar trebui să o considerăm abnegație și dăruire.

Despre caracterul acestui om formula de încheiere a majorității scrisorilor trimise este cred suficient de sugestivă: „Ioan Bianu, Președinte și bibliotecar". Într-o scrisoare de mulțumire pentru donația făcută Academiei și Sindicatului ziariștilor de către A. Ranetti-Piccolo, datată 1 iulie 1929, când era Președintele academiei, semnează Bibliotecarul Academiei.

În 1890 la rugămintea unui prieten apropiat care dorea o carte din Biblioteca Academiei recunoaște că nu are cum să-l ajute pentru că e ordonată alfabetic și după materii, nu cronologic, dar se va ocupa ca prieten și mic bibliotecar al micii biblioteci a micii Academii.

A fost și ceea ce numim astăzi un manager, adică a planificat și organizat; a coordonat, a luat decizii, a gestionat resurse, a comunicat cu conducerea Academiei și cu partenerii externi, dovadă fiind corespondența sa și procesele verbale ale ședințelor Academiei. A fost el un model? Pentru prof. univ. dr. Dan Simionescu a fost. Pentru noi rămâne ceea ce vedem:

un constructor. Dar și un model de viziune, perseverență, dedicare.

Omagiul de azi ar trebui urmat și de cel al corpului bibliotecarilor, nu doar pentru depozitul legal, prima Lege a „Depozitului legal" a fost promulgată la 13 aprilie 1885. Prin aceasta, tipografiile au fost obligate să trimită exemplare din lucrări către bibliotecile centrale și Academia Română, pentru modelul de ordonare a unei biblioteci ci și pentru Congres Național al Bibliotecarilor (București, 1924) și prima Asociație a Bibliotecarilor din România (la 15 septembrie 1924).

Îmi dau seama că formula lui Dimitrie Caracostea este salutară și deplină: „un gospodar întru cele cărturărești".

Prof. univ. dr. Ioan Cristescu

Stimate domnule președinte/ vicepreședinte al Academiei Române, stimați membri ai Academiei Române, doamnelor și domnilor, sunt Dan-Florin Aldea și reprezint ca primar comunitatea locuitorilor din Valea Lungă, județul Alba, pe făgețenii risipiți de vremuri, dar care se vor aduna peste câteva zile pentru a-l omagia pe cărturarul Ioan Bianu la 170 de ani de la nașterea sa. Pornind din satul Făget, de unde își are rădăcinile, Ioan Bianu a ajuns profesor la Universitate, președinte al Academiei Române, dar cel mai mult i-a plăcut să se numească Bibliotecarul venerabilei instituții. Un titlu nobil, căruia el i-a dat strălucire.

Satul Făget desfășurat pe dealuri este dăruit cu o frumusețe aparte. Aici și-a petrecut copilăria Ioan Bianu, alături de părinții săi, oameni simpli, preocupați cu agricultura. Participa la treburile gospodăriei, urmând mereu ritmul pământului și înțelegând de mic rosturile vieții. Lucian Blaga spunea că „veșnicia s-a născut la sat". În aceste cuvinte se află și povestea lui Ioan Bianu. Pentru că marile destine se nasc adesea în liniștea unui sat, acolo unde copilul învață mai întâi ce înseamnă rădăcinile, credința, munca și dragostea pentru locul în care s-a născut.

Din Făget a mers mai departe, să se școlească, iar Blajul i-a deschis porțile. A plecat apoi spre capitala țării pe care și-o dorea reîntregită. A urmat la București studii înalte și a devenit un mare om de cultură, o personalitate a acestei țări, ctitorind Biblioteca neamului, cea mai veche și mai bogată de la noi.

Port cu mine mândria locuitorilor acestor locuri, pășim pe urma pașilor lui încercând să-l descoperim mai bine și să arătăm cât îl prețuim.

Din Făgetul nostru a plecat un copil care avea să devină un mare cărturar și un ctitor al culturii române.

Vreau să aduc mulțumiri Academiei Române și Bibliotecii sale, domnului profesor universitar Nicolae Noica, membru de onoare al Academiei Române, care a reușit să aducă în realitate un vis. Această punte care s-a creat trebuie menținută cu consecvență. Săptămâna trecută, un grup de elevi și profesori au ajuns la București și au cunoscut Biblioteca făurită de Bianu, adevărat tezaur al țării, iar la Academie l-au întâlnit pe domnul președinte, academicianul Marius Andruh. În curând, în zilele de 5 și 6 septembrie ne vom reîntâlni la Valea Lungă, la Făget și la Alba Iulia în cadrul aceluiași eveniment omagial, amintindu-ne că acum 170 de ani apărea pe Pământ un copil de țărani, care avea să aducă multă fală acestor locuri.

Ioan Bianu a dus cu el numele satului său și l-a așezat în istoria unei națiuni. Iar astăzi, când îi rostim numele, înțelegem că veșnicia nu este doar ceea ce rămâne după noi, ci și ceea ce un loc dăruiește lumii prin oamenii săi. Făgetul i-a dat lui Ion Bianu rădăcinile; România i-a dat nemurirea.

Încă o dată vă mulțumesc și vă transmit cu respect salutul celor pe care îi reprezint, oameni care au aceleași rădăcini cu cel pe care îl omagiem, Ioan Bianu.

Dan-Florin Aldea
Primarul comunei Valea Lungă

Celebrăm astăzi un personaj marcant al culturii noastre, a cărei personalitate nu poate fi cuprinsă în spațiul unui discurs omagial. Simpla menționare a activităților și realizărilor sale nu poate produce, inevitabil, decât un portret schematic. Îl putem evoca pe Ioan Bianu, directorul de bibliotecă, pe profesorul universitar, pe decanul Facultății de Litere, pe secretarul general și Președintele Academiei Române. Ioan Bianu a fost, însă, înainte de toate, Bibliotecarul Academiei. El a apărut într-un moment al istoriei bibliotecilor din România, în care confruntarea seculară dintre memoria și uitarea documentară nu aveau un viitor clar. Până în a doua jumătate a secolului al XIX-a, mai ales, istoria bibliotecilor de la noi a fost una în care extinderea accesului la memoria documentară a fost împărțită, aproape neîntrerupt, de forme de uitare voluntară sau deliberată. Conflictele armate, distrugerile motivate politic sau ideologic, discontinuitățile administrative, uitarea instituționalizată, dar și administrarea deficitară,

PERSONAJ MARCANT AL CULTURII NOASTRE

subfinanțarea bibliotecilor sau pregătirea profesională insuficientă a bibliotecarilor, compun, după cum scria Gheorghe Buluță, „imaginea unei suite de eforturi, încercări, întemeieri, care s-a împletit cu altă suită de distrugeri, pierderi și risipiri. Această istorie ne arată, prin numeroase și triste exemple, că bibliotecile și cărțile lor au fost victime colaterale sau directe ale războaielor, năvălirilor, răscoalelor, revoluțiilor, conflictelor religioase, ale dezastrelor naturale sau accidentelor, dar și ale spațiilor inadecvate, ale lipsei de cunoștințe economice sau managementului deficitar. Discontinuitatea memoriei documentare din legile românești de până atunci nu a fost, așadar, doar rezultatul unei istorii violente și imprevizibile, ci și deseori, a lipsei de interes și incapacității de a-i asigura condițiile necesare păstrării și transmiterii peste timp.

În acest peisaj, prin tot ceea ce a întreprins, prin abordarea științifică a colecțiilor și serviciilor, Ioan Bianu a creat premise solide pentru dezvoltarea și foarte important, continuitatea primei noastre biblioteci reprezentative la nivel național. La inițiativa sa, după tentativele lăudabile dar nereușite ale predecesorilor de a constitui o bibliotecă națională funcțională, Academia a reluat și salvat colecțiile Bibliotecii Centrale a Statului, „o mare magazie de cărți”, după cum o numea ironic Caragiale, aflate în pericol din cauza condițiilor improprii de depozitare și a frecventelor mutări dintr-un local în altul și le-a adăugat propriilor colecții.

Biblioteca Academiei Române a devenit, astfel, prima bibliotecă națională în sens modern, deținătoarea Depozitului Legal și responsabilă de editarea Bibliografiei Naționale.

Fondurile documentare importante, dar disparate care se acumulaseră aici de-a lungul timpului, au constituit cu adevărat o bibliotecă națională datorită activității de organizare, sistematizare și administrare datorită activității desfășurate de Ioan Bianu. Pentru aceasta s-a documentat în mari biblioteci din străinătate, a aplicat cele mai noi inovații biblioteconomice ale timpului său și s-a preocupat de perfecționarea profesională a bibliotecarilor Academiei.

Nu în ultimul rând, către sfârșitul vieții, a reușit să se asigure de construirea primului local modern al bibliotecii.

Ioan Bianu nu a fost doar primul nostru „mare bibliotecar cu vocație”, cum îl numea George Băiculescu”, ci și un strălucit bibliograf. Bibliografia românească veche, înainte de toate, dar și celelalte lucrări bibliografice pe care le-a coordonat sau inițiat, au indicat nordul pentru eforturile de evidențiere și valorificare a patrimoniului documentar românesc.

La dispariția fostului său profesor, Ioachim Crăciun, scria: „ Ca bibliotecar, Ioan Bianu trebuie pus în fruntea pomelnicului ce se va scrie vreodată asupra bibliotecării și asupra bibliotecarilor cu o pregătire științifică de specialitate din țara noastră. Fost-au bibliotecari în Țările Române și înainte de Ioan Bianu. Improvizați. După obiceiul pământului. Și vor mai fi, probabil, astfel de bibliotecari improvizați și după el, ca să nu ne contrazicem cu trecutul. Dar adevărații bibliotecari sunt foarte puțini, iar in fruntea acestora va fi totdeauna numele lui Ioan Bianu. De la Ioan Bianu, prin discipoli ai săi precum Dan Simonescu sau Nicolae Georgescu Tistu, ștefeta a trecut la cei care, după 1990, au reînființat un învățământ biblioteconomic de nivel superior de la Facultatea de Litere a Universității Celebrăm astăzi un personaj marcant al culturii noastre, a cărei personalitate nu poate fi cuprinsă în spațiul unui discurs omagial. Simpla menționare a activităților și realizărilor sale nu poate produce, inevitabil, decât un portret schematic. Îl putem evoca pe Ioan Bianu, directorul de bibliotecă, pe profesorul universitar, pe decanul Facultății de Litere, pe secretarul general și Președintele Academiei Române. Ioan Bianu a fost, însă, înainte de toate, Bibliotecarul Academiei. El a apărut într-un moment al istoriei bibliotecilor din România, în care confruntarea seculară dintre memoria și uitarea documentară nu aveau un viitor clar. Până în a doua jumătate a secolului al XIX-a, mai ales, istoria bibliotecilor de la noi a fost una în care extinderea accesului la memoria documentară a fost împărțită, aproape neîntrerupt, de forme de uitare voluntară sau deliberată. Conflictele armate, distrugerile motivate politic sau ideologic, discontinuitățile administrative, uitarea instituționalizată, dar și administrarea deficitară, subfinanțarea bibliotecilor sau pregătirea profesională insuficientă a bibliotecarilor, compun, după cum scria Gheorghe Buluță, „imaginea unei suite de eforturi, încercări, întemeieri, care s-a împletit cu altă suită de distrugeri, pierderi și risipiri. Această istorie ne arată, prin numeroase și triste exemple, că bibliotecile și cărțile lor au fost victime colaterale sau directe ale războaielor, năvălirilor, răscoalelor, revoluțiilor, conflictelor religioase, ale dezastrelor naturale sau accidentelor, dar și ale spațiilor inadecvate, ale lipsei de cunoștințe economice sau managementului deficitar. Discontinuitatea memoriei documentare din legile românești de până atunci nu a fost, așadar, doar rezultatul unei istorii violente și imprevizibile, ci și deseori, a lipsei de interes și incapacității de a-i asigura condițiile necesare păstrării și transmiterii peste timp.

În acest peisaj, prin tot ceea ce a întreprins, prin abordarea științifică a colecțiilor și serviciilor, Ioan Bianu a creat premise solide pentru dezvoltarea și foarte important, continuitatea primei noastre biblioteci reprezentative la nivel național. La inițiativa sa, după tentativele lăudabile dar nereușite ale predecesorilor de a constitui o bibliotecă națională funcțională, Academia a reluat și salvat colecțiile Bibliotecii Centrale a Statului, „o mare magazie de cărți”, după cum o numea ironic Caragiale, aflate în pericol din cauza condițiilor improprii de depozitare și a frecventelor mutări dintr-un local în altul și le-a adăugat propriilor colecții.

Biblioteca Academiei Române a devenit, astfel, prima bibliotecă națională în sens modern, deținătoarea Depozitului Legal și responsabilă de editarea Bibliografiei Naționale.

țFondurile documentare importante, dar disparate care se acumulaseră aici de-a lungul timpului, au constituit cu adevărat o bibliotecă națională datorită activității de organizare, sistematizare și administrare datorită activității desfășurate de Ioan Bianu. Pentru aceasta s-a documentat în mari biblioteci din străinătate, a aplicat cele mai noi inovații biblioteconomice ale timpului său și s-a preocupat de perfecționarea profesională a bibliotecarilor Academiei.

Nu în ultimul rând, către sfârșitul vieții, a reușit să se asigure de construirea primului local modern al bibliotecii.

Ioan Bianu nu a fost doar primul nostru „mare bibliotecar cu vocație”, cum îl numea George Băiculescu”, ci și un strălucit bibliograf. Bibliografia românească veche, înainte de toate, dar și celelalte lucrări bibliografice pe care le-a coordonat sau inițiat, au indicat nordul pentru eforturile de evidențiere și valorificare a patrimoniului documentar românesc.

La dispariția fostului său profesor, Ioachim Crăciun, scria: „ Ca bibliotecar, Ioan Bianu trebuie pus în fruntea pomelnicului ce se va scrie vreodată asupra bibliotecării și asupra bibliotecarilor cu o pregătire științifică de specialitate din țara noastră. Fost-au bibliotecari în Țările Române și înainte de Ioan Bianu. Improvizați. După obiceiul pământului. Și vor mai fi, probabil, astfel de bibliotecari improvizați și după el, ca să nu ne contrazicem cu trecutul. Dar adevărații bibliotecari sunt foarte puțini, iar in fruntea acestora va fi totdeauna numele lui Ioan Bianu. De la Ioan Bianu, prin discipoli ai săi precum Dan Simonescu sau Nicolae Georgescu Tistu, ștefeta a trecut la cei care, după 1990, au reînființat un învățământ biblioteconomic de nivel superior de la Facultatea de Litere a Universității din București ne-au fost profesori.

Prin această filiație spirituală, pentru cadrele didactice și studenții de la programele de studii din domeniu științelor documentării ale Facultății de Litere, Ioan Bianu este o prezență vie, iar contribuția sa la dezvoltarea biblioteconomiei române nu a fost uitată.

În ceea ce ne privește, vom continua cu modestele noastre puteri, în vremuri nu tocmai prielnice pentru biblioteci, dar oare când au fost ele prielnice? Să formăm specialiști care, sperăm, își vor găsi locul în mai micile sau mai marile biblioteci ale țării și vor continua să valorifice peste generații, lecția de profesionalism a lui Ioan Bianu, Bibliotecarul Academiei..

În încheiere, vreau să adresez un salut special, din partea Catedrei de Științele Informării și Documentării a Facultății de Litere, colegilor din Biblioteca Academiei Române, cei care, prin munca lor de zi cu zi, duc mai departe tradiția celei mai mari biblioteci de patrimoniu din România și, odată cu ea, moștenirea lăsată de primul ei director. Vivat, crescat, floreat!

Lector univ. dr.
Robert-Florin Coravu

Editat de Biblioteca Academiei Române împreună cu Asociația „Stefadina“

IOAN BIANU, ELEV AL ȘCOLILOR DIN BLAJ

Despre personalitatea lui Ion Bianu – filolog providenţial al culturii româneşti moderne, creatorul şcolii de bibliografie şi biblioteconomie – se vorbeşte tot mai puţin în mediu şcolar, si nu numai. La 170 de ani de la naştere al acestui fiu spiritual al Blajului se cuvine să aducem în atenția românilor o personalitate de excepţie.

Ion Bianu s-a născut în 1856 în satul Făget, o mică aşezare românească în mijlocul naturii, împrejmuita de o frumoasă pădure de fag, localitate care apartine comunei Valea Lunga, nu departe de Blaj. Provine dintr-o familie de tărani. Învață literele de la moșul său, dar cititul și scrisul le-a învățat într-o „ prea modestă școală poporală, în care scrisul se făcea cu degetul ori bastonul în nisipul întins pe fața casei„. Aceste informații reies din corespondența purtată dintre Ion Bianu și Ioan Micu Moldovan.

Remarcând inteligenţa sclipitoare a tânărului copil de ţărani, învăţătorul sugerează părinţilor să îşi îndrume băiatul spre şcolile Blajului. Acolo îl întâlnește pe marele Timotei Cipariu, „părintele filologiei române” şi membru fondator al Academiei Române. Ion Bianu va rămâne la Blaj o perioadă de 10 ani, fiind găzduit de profesorul de română şi latină, canonicul Ion Micu Moldovan (membru titular al Academiei Române), fost elev al lui Timotei Cipariu, care obişnuia să faciliteze şcolarizarea, pe cheltuiala lui, anual, a unor copii dotaţi, dar fără posibilităţi materiale. In anul 1876 a fost nevoit să părărească Blajul cel iubit, în urma interdicției autorităților austro-ungare de a serba aniversarea zilei de 3-15 mai și își continua studiile la București.

De la Timotei Cipariu şi Ion Micu Moldovan, Ion Bianu şi-a însuşit dragostea de limbă şi istoria neamului nostru, a învăţat ce înseamnă cinstea, generozitatea şi integritatea caracterului. Rezultatele şcolare anuale la gimnaziu şi liceu aveau, de fiecare dată, calificativul “eminent”.

În scrisorile scrise către Moldovănuț, Ion Bianu îi relatează întâmplari din perioada când era elev în Blaj. Amintește de „târgul de carte”, când era mare petrecere pentru școlari. Acesta avea loc cu câteva zile înaintea începerii anului școlar. Fiecare elev striga ce avea de dat sau ce căuta și cu foarte puțini bănuți, toți școlarii își procurau cărțile necesare viitorului an școlar. Vorbește despre atmosfera sobră și austeră din școală, despre simplitatea elevilor care se simțeau vlăstare curate și sănătoase ale satului românesc, cei care duceau o viața săracă, simplă, dar sănătoasă. La Blaj veneau să învețe tineri din toate părțile Ardealului, Țara Oltului, de pe Someș, din Țara Moților, din localitățile de pe valea Târnavelor și a Mureșului.

In anul 1867 elevii Liceul „Sfântul Vasile” din Blaj, au întemeiat o „societate de lectură”, iar Ion Bianu devine bibliotecar. Acesta purta grija cărților, dar îndruma lectura elevilor mai mici și le dădea sfaturi, „Citește tu cărți serioase să te alegi cu ceva...”

La Blaj, „Mica Romă”, învăţământul era gratuit; elevii foarte săraci primeau şi câte un „ţipău”(pâine) din partea Mitropoliei. Când, pe străzile Blajului, trecea Mitropolitul, elevii care tocmai şi-au primit „ţipăul”, dacă îl întâlneau pe Mitropolit, ridicau „ţipăul” deasupra capului - era gestul lor de mulţumire şi recunoştinţă pentru pâinea zilnică. Despre Bianu se ştie că a crescut cu „ţipăii” Blajului... .

Referitor la prestigioasele școli ale Blajului, Ion Bianu spunea, la vârsta de 72 de ani. „Mă lăudați pentru devotamentul întregii vieți față de școală și cartea neamului, dacă acesta este merit, apoi acest merit nu este al persoanei mele, ci al mediului în atmosfera acelui Blaj sfânt, în care am crescut și care este stăpânit de ideile de deșteptare, de luminare și înalțare a neamului nostru oropsit, sub stăpânirile străinilor, veniți asupra lui și pământului strămoșesc. Pe urmele și în lumina luceferilor de la începutul secolului trecut, am deschis ochii copilariei asupra lui Cipariu și am avut învățător și ocrotitor părintesc pe Moldovănuț”.

Ion Micu Moldovan a fost istoric, lingvist, teolog, pedagog, părinte al filologiei române, membru fondator al Academiei Române, vicepreședinte și președinte al Asociatiei Transilvane pentru Literatura Româna și Cultura Poporului Român (ASTRA).

Respectul, recunoștința nelimitată, devotamentul față de profesorul Ioan Micu Moldovan sunt cuprinse în cele 86 de scrisori, trimise de Ion Bianu părintelui sufletesc, scrisori publicate de Nicolae Comșa. Voi prezenta câteva formule de adresare „Veneratul meu părinte”, „Reverendissime preaiubitul meu părinte sufletesc” și formule de încheiere „Al dumitale cu vechiul și statornicul devotament”, „ Al dumitale cu vechea și neclintita iubire si recunoștință”.

Ion Bianu, patronal spiritual al Școlii Gimnaziale „ Ion Bianu” Valea Lunga, și-a câștigat un loc de cinste între marii învațați ai neamului românesc, pe care a știut să-l slujească cu devotament și înțelepciune. Va ramâne în istoria neamului românesc un exemplu de dăruire și seriozitate.

Prof. Comșa Călina,
Președinta Cercului ASTRA Ion Bianu, Valea Lungă, județul Alba

Sunt onorat că mă aflu astăzi în Aula Academiei Române unde Biblioteca Academiei Române marchează împlinirea a 170 de ani de la nașterea academicianului IOAN BIANU (1856-1935), personalitate marcantă a Culturii Naționale, născut în satul Făget, comuna Valea Lungă, de unde am și eu rădăcinile.

Din clasele mici am aflat despre Ion Bianu - patronul spiritual al școlii din Valea Lungă, când în preajma zilei de naștere a academicianului , se sărbătorește în fiecare an, Ziua Școlii Gimnaziale , care îi poartă numele.

În urmă cu peste 700 de ani intre dealuri acoperite de păduri de fagi și stejari se așezau primii locuitori ai satului Făget, „Satul românilor din pădurea de fag”, cum era denumirea veche a Făgetului, care face parte din comuna Valea Lungă, iar prima atestare documentară o are din anul 1296. Aici a păstorit la mijlocul secolului trecut preotul Nicolae Pauleti, autorul primei culegeri de folclor din Transilvania.

Despre sat am aflat multe lucruri de la străbunicii și bunicii mei. De la bunica stiam că ultimul primar al satului, moș Danea, povestea că în sat trăiau cândva 600 de oameni harnici și gospodari, care creșteau bivoli, vaci, porci, cai și oi, și lucrau toate „delnițele” de pe dealuri și luncă cu cereale, vii, coseau fânațe, aveau pășuni. În sat erau 118 case. Satul era plin de viață. Carele umblau tot timpul la muncile câmpului, la dus grâne la moară la Tăuni, la târguri de animale la Cetate și Jidvei.

Satul Făget apare în documentele secolului XIX sub denumirile: Fassed, Fedzet, Olláh Bükkös, Birkenwald, Facset, Faşetu, Fátsenu, Feget

După propria mărturisire, Ion Bianu a învățat primele noțiuni de scris și citit în satul Făget de la „moșul său”, apoi de la vârsta de 10 ani este dus la școlile Blajului (1866-1877).

A fost găzduit la Ioan Micu Moldovan, dascăl vestit al Blajului fiind considerat „fiul de suflet”al acestuia.

La recomandarea lui Ioan Micu Moldovan adresată lui August treboniu Laurian este înscris la facultatea de Litere și Filozofie din București printre studenții bursieri ai Facultății.

A absolvit Facultatea de Litere din București, după care, în 1888, cu sprijinul oferit de Alexandru Odobescu și Bogdan Petriceicu Hașdeu, și-a continuat studiile la Milano, Madrid și Paris

Alexandru Zaharie
elev în clasa a XII-a la Liceul Tehnologic „Ștefan Manciulea ”
Blaj, județul Alba

EXPOZIȚIE ȘI LANSARE DE CARTE

EXPOZIȚIA IOAN BIANU DE LA BIBLIOTECA ACADEMIEI ROMÂNE

Expoziţia organizată cu prilejul comemorării a 170 de ani de la naşterea fondatorului Bibliotecii Moderne româneşti, Ioan Bianu, este o nouă ocazie de a sublinia şi arăta publicului drumul parcurs şi realizările concrete ale filologului şi bibliografului român, care a transformat o colecţie incipientă, adunată prin donaţii şi achiziţii într-o instituţie de prim rang, unde a aplicat principii europene moderne de organizare şi constituire a fondurilor, de clasificare, dar şi reguli clare şi eficiente folosite în epoca respectivă de toate marile biblioteci, ba mai mult, unele reguli stabilite de Bianu sunt în vigoare şi azi.

Şcolit în mica Romă, într-un centru spiritual, cultural și educațional al Bisericii Române Unite cu Roma (greco-catolică) dar şi al românilor din Transilvania, cu profesori dedicaţi învăţământului şi pregătirii profesionale, cu deschidere spre nou şi care aveau în minte, inimă şi gând principiile Şcolii Ardelene, spre emancipare politică, socială și culturală, Ioan Bianu poartă o bogată corespondenţă cu Ioan Micu Moldovan, la care a fost găzduit în anii liceului şi de la care a primit o scrisoare de recomandare către o altă mare personalitate, August Treboniu Laurian, unul din membrii fondatori ai Academiei Române (2 iunie 1867), secretar general și președinte al Societății Academice Române.

Expunem publicului două adrese: prima fiind aceea prin care Ion Ghica, Preşedintele Societăţii Academice Române, îi comunică lui Ioan Bianu, la 12 ianuarie 1878, că este numit în funcţia de bibliotecar şi arhivar al Societăţii şi în cea de a doua din 4 iulie 1879, că a fost confirmat în funcţia de bibliotecar al Academiei Române, cu o retribuţie de 150 de lei pe lună.

Un regulament de funcţionare, minuţios elaborat şi votat în sesiunea Academiei din anul 1884 este prezentat şi el.

Strădaniile lui Bianu nu s-au mărginit doar la bunul mers al bibliotecii. Ca filolog a fost preocupat de îmbogăţirea colecţiilor, de valorificarea lor, de punerea lor în circulaţia europeană şi de a arăta importanţa culturală a poporului român.

A pus bazele Bibliografiei Naţionale, a conceput catalogul manuscriselor româneşti şi al planului Bibliografiei Româneşti Vechi, iar pentru ca acest plan să fie dus la bun sfârşit în anul 1898 a întocmit un apel care avea ca scop aducerea la Academie a tuturor tipăriturilor româneşti realizate pe teritoriul României sau care au legătură cu românii, inclusiv cărţile tipărite de autori români sau cu sprijin românesc în afara ţării, chiar şi în alte limbi, în perioada 1508-1830.

O lucrare monumentală, astăzi un important instrument de lucru, care a inventariat sistematic producţia tipografică şi care arată că prima carte tipărita la noi, în 1508, plasează Țara Românească, existentă atunci într-un context

nefavorabil, pe harta centrelor tipografice europene.

Călătoriile de documentare şi informare au fost de mare folos şi, de fiecare dată, la întoarcerea în ţară, îmbuătăţea activitatea la nivelul Bibliotecii, transformând-o într-un adevărat for cental de conservare a memoriei neamului românesc. În una din vitrine am expus Aprobarea Academiei pentru deplasarea lui Ioan Bianu în străinătate, la studii, 9 octombruie 1884.

De asemenea, numeroase conferinte, comunicări, alocuţiuni pe diverse teme precum : cartea veche, despre limba şi literatura română, despre modul cum trebuie perceput şi realizat învăţământul, arată că preocupările lui sunt similare cu cele ale Societăţii Academice Române : promovarea limbii și literaturii române, stabilirea normelor ortografice, cercetarea istoriei naționale și sprijinirea activității științifice.

Viaţa lui s-a confundat cu cea a Bibliotecii. Riguros, atent, a luptat pentru toate aceste documente, le-a strans şi păstrat mai ceva decat pe cele personale şi, dacă astăzi avem cu ce ne mândri este şi datorită lui Ioan Bianu. Respect şi pretuire pentru cel dintâi conservator şi bibliotecar al Academiei, dar şi o responsabilitate deosebită pentru generaţiile de astăzi, pentru păstrarea şi protejarea patrimoniului nostru cultural şi naţional.

Carmen Albu -
Biblioteca Academiei Române

LANSAREA VOLUMULUI „ DINCOLO DE RAFTURI. POVESTEA LUI IOAN BIANU”

Lansarea volumului „Dincolo de rafturi. Povestea lui Ioan Bianu”

„Am moștenit de la profesorii mei dragostea de a-mi face datoria”. Această mărturisire, rostită în ianuarie 1928, ar putea fi moto-ul vieții lui Ioan Bianu, legendarul întemeietor și director al Bibliotecii Academiei Române, căruia instituția sa de suflet i-a dedicat un volum omagial, la împlinirea a 170 de ani de la naștere.

„Dincolo de rafturi. Povestea lui Ioan Bianu” reunește mărturii ale unei vieți străbătute de pasiunea pentru cultivarea memoriei naționale. E vorba de documente, scrisori, rapoarte, articole din periodicele vremii, opinii ale contemporanilor și discursuri reconstituind portretul celui numit de Nicolae Iorga „întemeietorul cel adevărat, păzitorul statornic și harnicul străjer al cărților”.

Crescut sub aripa marilor cărturari ai Blajului, Bianu avea standarde morale și patriotice înalte, care se reflectă în întreaga sa activitate. A devenit director al Bibliotecii Academiei Române la numai 28 de ani și s-a zbătut o jumătate de veac să aducă în instituție manuscrise vechi, documente, cărți valoroase, hărți, monede și tot ceea ce

considera că trebuie să rămână pentru generațiile viitoare.

Aproape că nu există intelectual de marcă din prima jumătate a secolului XX care să nu-l fi menționat pe Bianu, într-un fel sau altul. Și chiar dacă predomină părerile pozitive, au existat și incidente care au scos în evidență fie rigoarea excesivă a acestui om al cărții, fie, dimpotrivă, talentul său de mediator. Iorga și Tudor Arghezi s-au lovit, de pildă, de opoziția fermă a lui Bianu de a trece peste regulamentul Bibliotecii, Arghezi dedicându-i din acest motiv o tabletă-pamflet. Năvalnicul Nicolae Iorga, care-și anunțase demisia din Academie la doar câteva zile de când Bianu urcase în fruntea prestigiosului for științific, a revenit asupra deciziei după o scrisoare foarte caldă a lui Bianu, publicată în presa vremii. Și același Bianu a intervenit între bibliotecarul Ilarie Chendi și Nicolae Iorga, când acesta din urmă a amenințat cu violența fizică („Să știi că eu am venit aici să-ți dau palme și să te omor!”) și chiar a lansat o provocare la duel.

Identificându-se total cu misiunea de „Bibliotecar”, așa cum și semna, Ioan Bianu a urmărit tenace „să strângă în Biblioteca Academiei întregul patrimoniu al culturii românești; să facă din bibliotecă cel mai de seamă centru bibliografic și să înalțe un mare local pentru bibliotecă, construit după cea mai avansată tehnică arhitectonică”, scria Barbu Theodorescu. Iar dacă, în momentul angajării sale din 1879, Biblioteca adăpostea numai 7.000 de volume și reviste, câteva zeci de manuscrise, circa 600 de piese numismatice și aproape 150 de stampe și hărți, la moartea sa, în 1935, se adunaseră 450.000 de volume de cărți și broșuri, 120.000 volume periodice, 100.000 de foi volante, 6.000 de manuscrise, 100.000 documente istorice, 12.000 de stampe și fotografii, 1.500 de hărți, 1.200 de atlase, 800 de albume, 6.000 de note muzicale, 20.000 de monede și medalii, 120 de ponduri, 160 sigilii, 600 mărci poștale românești, 500 obiecte de muzeu (potrivit lui George Baiculescu). Este un bilanț grăitor al felului admirabil în care Ioan Bianu a știut să slujească memoria și cultura națională.

Mădălina Firănescu-Negriu -
Biblioteca Academiei Române

Editat de Biblioteca Academiei Române împreună cu Asociația „Stefadina“

PE URMELE LUI IOAN BIANU

La împlinirea a 170 de ani de la naştere, la inițiativa Directorului general al Bibliotecii Academiei Române, Prof. ing. Nicolae Noica, Membru de onoare al Academiei Române, au fost inițiate o serie de manifestări, reunite într-un amplu eveniment omagial, închinat memoriei lui Ioan Bianu, personalitate marcantă a culturii române.

LA ȘCOALA GIMNAZIALĂ „IOAN BIANU" DIN VALEA LUNGĂ

În zilele de 5 și 6 septembrie 2026 au avut loc acțiuni organizate de Biblioteca Academiei Române în colaborare cu Consiliul Judeţean Alba, Biblioteca Judeţeană „Lucian Blaga" Alba şi Primăria Comunei Valea Lungă, în localităţile Valea Lungă şi Făget, comuna, respectiv satul natal al marelui cărturar, precum şi în municipiul Alba Iulia.

Din partea Bibliotecii Academiei a participat o delegaţie condusă de Prof. ing. Nicolae Noica, Director general al Bibliotecii şi Membru de onoare al Academiei Române.

Ziua de 5 septembrie 2026, a început cu acțiunea ce a avut loc în comuna Valea Lungă, lângă bustul lui Ioan Bianu situat în faţa Şcolii Gimnaziale care îi poartă numele.

Evenimentul a fost deschis de prof. Călina Comşa președintele Cercului ASTRA „Ion Bianu" – Valea Lungă: „Făgetul, satul de dincolo de deal"

Satul românesc este spațiul în care s-au format și s-au păstrat, în timp, majoritatea valorilor spirituale, culturale, morale și identitare ale poporului român, transmise din generație în generație. Totalitatea elementelor constitutive ale satului românesc ne vorbesc în mod tainic și totodată vizibil despre tradiția și continuitatea fizică și spirituală a poporului român.

Satul Făget este locul de o frumusete rară! Acolo, Dumnezeu a lăsat oameni buni, harnici și respectuoși. Acolo sunt dealuri pline cu păduri, cărări și poteci răcoroase, dar astăzi, sunt case părăsite, locuri neumblate și livezi pustii. Altădată, satul Făget era locuit de țărani respectuoși, care au dat bună creștere copiilor și se ocupau cu creșterea animalelor, cultivarea pământului sau mergeau la fabrică în Copsa Mica sau Târnăveni. Femeile țeseau, coseau, împleteau, creșteau copiii. În serile de iarna se adunau în sezătoare unde-și continuau lucrul.

Școala din Făget în anul 1965: era o clădire îngrijită cu 4 săli de clasă, o cancelarie și locuința directorului. Elevii ciclului gimnazial învățau de dimineață, iar elevii ciclului primar învățau de după amiază(simultan, câte două clase). Curtea școlii era curată, plină de flori, un spatiu de joacă, iar de jur împrejurul curții se aflau brazi și arbuști de liliac.

La Făget se prepara mâncarea numai din produse din gospodărie, în funcție de anotimp sau ocazie. Zama de-ntins(ingrediente-carne afumată, cârnaț, paparadă, usturoi, oțet, se drege cu faina. Se mănâncă cu mămăligă), Zama de sângerete (ingrediente-snâgerete, orez, se acrește cu oțet), Ciorba din coada de vită(ingrediente-coadă de vita ,orez, tarhon), Tocana de oaie se prepara toamna, iar tocana de pui și vițel se prepara vara), Placinte dospite și coapte în unsoare, Liftarul(prunele slabe se fierb în căldare din cupru, se strecoară și se păstrează în oale de pământ).

Denumiri de dealuri :„În dos" (dealul din spatele școlii), „ Între parauă" (dealul spre Tăuni), „ Hăgău" (dealul spre Micăsasa, „ În Grui" (dealul spre Cheslăr), „ Pe luncă" (dealul spre Crăciunelul de Sus), „ Podișoare" (loc de fânaț spre Crăciunelul de Sus), „ În Farcaș", „ În meri".

Porecle ale oamenilor din sat:„ a lui Șchiopu", „a lui Fusaică", „ a lui Ticu", „ a lui Finica", „a lui Șica", „ a lui Turcu", „ a lui Ciulică", „ a lui mocanu", etc. Costumul popular purtat de femeile din satul Faget: Ia era tesută în casă , cu șinoare, pe marginea sinoarelor sunt cusute flori, vita de vie, figure geometrice.

Beata sau bentița de la gât este cusută cu culori deschise, pentru fete și culori închise pentru femeile măritate. Mânecile sunt încrețite și se termina cu cusături populare și dantela făcuta cu cipca.

Cheptarul este făcut din barșon(catifea) captușit cu monton. Are snur cusut pe marginea chieptarului, nasturi înveliți în mătase.

Cătrințele sunt țesute în război, se țese prima data tricolorul, urzeala este din bumbac negru cu vrâste(dungi) colorate. Se folosește sârmă aurie și argintie.

Poalele sunt din pânză țesută în casă, apoi croite, încrețite și cusute.

Naframa este de culoare neagră, de mătase, cu ciucuri(vara), iar iarna se folosește broboada din barșon.

Ghetele sunt din piele, făcute la cismar. Apare pe fata ghetei model floral și întărituri. Ghetele au puțin toc și sireturi.

Ciorapii sunt patenți și erau prinși cu jartele(elastic). (Informații culese de la Corfar Sofia, fostă învățătoare la școala din Făget) Va invităm să vizitați satul! Vă așteptăm să-l populăm! Doamne ajută"!

Apoi a avut loc slujba de pomenire pentru sufletul său, oficiată de Preasfințitul Părinte Cristian Dumitru Crișan, Episcop auxiliar de Alba Iulia, mesager al cuvântului Preafericitului Părinte Claudiu Lucian Pop, Arhiepiscop și Mitropolit al Arhieparhiei de Alba Iulia și Făgăraș, Administrator al Eparhiei de Cluj-Gherla, Arhiepiscop Major al Bisericii Române Unite cu Roma, Greco-Catolică:

„Academicianul Ioan Bianu: un cărturar greco-catolic în slujba culturii române.

Există clipe de har în viața unei comunități când memoria încetează să mai fie doar o privire asupra trecutului și ne aduce în prezent, inspirând conștiinței acte de recunoștință față de persoanele care s-au remarcat prin viața și activitatea puse cu devotament în slujba tuturor. O asemenea clipă avem bucuria de a trăi astăzi la Valea Lungă (Județul Alba), comemorând 170 de ani de la nașterea academicianului Ioan Bianu. Suntem onorați să aducem omagiul nostru unei personalități eminente a culturii române, fiu al Bisericii Greco-Catolice, savant cu orizonturi europene și model de verticalitate morală.

Drumul vieții sale a început în sânul unei modeste familii de țărani, în satul Făget, comuna Valea Lungă, la 8 septembrie 1856, și s-a încheiat la București, în 13 februarie 1935. Contribuțiile sale pe planul filologiei, bibliologiei și istoriei literare, au fost dublate de activitatea universitară la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității din București, unde a predat istoria literaturii române, dar mai ales de impresionanta sa activitate de organizare, dezvoltare și coordonare a Bibliotecii Academiei, al cărei director a fost timp de cinci decenii. Dacă amintim prezența sa în cadrul Academiei Române, unde a activat nu numai ca membru, ci și ca secretar general, președinte și, în ultimii doi ani ai vieții, ca vicepreședinte, înțelegem că evocăm un erudit care și-a dedicat viața culturii și poporului român.

Nicolae Iorga l-a descris într-un mod sugestiv: „Acolo la Academie, în cele două căsuțe dăruite, legate ca vai de ele, în care se păstrează cu neasemuită grijă comorile fără de care nu s-ar putea scrie nimic despre acest neam, un om și-a închis viața pentru a da o operă și recunoscătorilor, și nerecunoscătorilor" . Pentru Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, personalitatea lui Ioan Bianu are o semnificație aparte datorită legăturilor lui cu școlile și cu marii cărturari ai Blajului. El a ajuns în Mica Romă în anul 1866, unde a urmat ultimele două clase primare și cele opt clase gimnaziale la Liceul „Sfântul Vasile cel Mare". În toată această perioadă a locuit în casa canonicului și academicianului Ioan Micu Moldovan, care l-a întreținut gratuit și i-a fost, deopotrivă, profesor, părinte și îndrumător, devenindu-i mai târziu prieten și apropiat colaborator.

El nu a fost singurul beneficiar al generozității lui Ioan Micu Moldovan, care, de-a lungul timpului, a susținut peste 100 de tineri, între care și pe Iuliu Maniu, insuflându-le fervoarea credinței și dragostea față de limba și istoria poporului român . Peste ani, după ce Ioan Bianu se afirmase pe plan profesional, avea să-și exprime

Slujba de pomenire în memoria lui Ioan Bianu

PS Cristian Dumitru Crișan
Episcop auxiliar greco - catolic

170 DE ANI DE LA NAȘTERE

recunoștința față de binefăcătorul său prin următoarele cuvinte: „îmi apari în minte în zilele și în serile când împărțeai cu noi și măsuța, și porția de cost de la Seminar, și odăița mică și singură pe care o aveai. Și văzând de 34 de ani cum trăiește lumea de aici, mă întreb: cum puteai să dai copiilor altora atâta din puținul pe care îl aveai??! Înțeleg că ne socoteai pe toți fiii aceleiași mame – nația noastră!”.
În școlile Blajului, Ioan Bianu a întâlnit o tradiție educațională care continua spiritul Școlii Ardelene, unind formarea religioasă cu cea intelectuală și cultivând sensul responsabilității față de societate. Timotei Cipariu și Ioan Micu Moldovan, alături de alți profesori, i-au imprimat pasiunea pentru limba și istoria românilor, dar, în egală măsură, i-au transmis elanul promovării valorilor care structurează demnitatea și conștiința națională. De aceea, nu este deloc surprinzător că, în discursul său de recepție rostit la Academia Română, în 21 martie 1904, a ales tema: Despre introducerea limbii românești în Biserica românilor. În acest titlu se întâlnesc, în mod simbolic, spiritul Blajului și rodnica sa vocație culturală: Biserica și limba, tradiția și cartea, știința și conștiința.
Chiar dacă Ioan Bianu și-a continuat studiile la Facultatea de Litere din București și a audiat cursuri de filologie romanică la Milano, Madrid și Paris, formarea primită la Blaj s-a dovedit esențială pentru parcursul său uman și profesional, așa cum avea să mărturisească în anul 1928:„Mă lăudați pentru devotamentul întregii vieți față de școală și cartea neamului. Dacă acesta este merit – apoi acest merit nu este al persoanei mele, ci al mediului în atmosfera acelui Blaj sfânt, în care am crescut și care era stăpânit de ideile de deșteptare, de luminare și de înălțare a neamului nostru [...]. Pe urmele și în lumina luceferilor de la începutul secolului trecut, am deschis ochii copilăriei asupra lui Cipariu și am avut învățător și

IPS Irineu oficiind slujba de sfințire a bustului lui Ioan Bianu

ocrotitor părintesc pe Moldovănuț”.
Biserica Română Unită cu Roma, Greco-Catolică, îi cinstește memoria, îi aduce mulțumire și îl poartă în rugăciune, având convingerea că recunoștința noastră pentru tot ceea ce Ioan Bianu a dăruit culturii și poporului român se întâlnește cu speranța creștină că orice jertfă pusă în slujba adevărului, binelui și frumosului primește binecuvântarea lui Dumnezeu. Îl rugăm pe Domnul nostru Isus Cristos, prin mijlocirea Maicii Sfinte și a Fericiților Episcopi Martiri, să îl răsplătească cu fericirea veșnică și să-i împlinească, în contemplarea deplină a măririi lui Dumnezeu, acea neobosită sete de cunoaștere care i-a însuflețit întreaga viață”!
A urmat sfinţirea bustului de către Înaltpreasfinţia Sa Irineu, Arhiepiscop al Alba Iuliei. În cuvântarea Sa, înaltul ierarh ortodox a scos în evidenţă importanţa pe care a avut-o activitatea lui Ioan Bianu în păstrărea memoriei pentru cultura şi civilizaţia românească: „Există oameni care lasă în urma lor opere, după cum există oameni care, prin opera lor, salvează de la uitare o lume întreagă. Ioan Bianu aparține acestei din urmă categorii. Prin grija pentru cartea veche românească, pentru manuscrise și documente, prin monumentala lucrare *Bibliografia românească veche* și prin neobosita sa activitate în cadrul Bibliotecii Academiei Române, el a adunat și a rânduit mărturiile scrise ale trecutului nostru, înțelegând că memoria unui popor constituie una dintre temeliile dăinuirii sale. În paginile Sfintei Scripturi, ne sunt adresate cuvintele: «Adu-ți aminte de zilele cele de demult, cugetă la anii neamurilor trecute! Întreabă pe tatăl tău, și-ți va da de știre, întreabă pe bătrâni, și-ți vor spune» (Deuteronom 32, 7). Acest îndemn biblic dobândește o rezonanță aparte atunci când privim viața și lucrarea lui Ioan Bianu. A cerceta trecutul, a păstra cartea și documentul, a salva cuvântul înaintașilor de risipirea vremii înseamnă, într-un sens adânc, a păstra vie legătura dintre generații. Pentru poporul român, cartea a fost deopotrivă sanctuar al spiritului și pavăză a identității [...] De aceea, preocuparea lui Ioan Bianu pentru tezaurul vechii cărți românești dobândește și o semnificație spirituală: el a păstrat mărturiile unei lumi în care, adeseori, cuvântul tipărit purta, dincolo de litera sa, credința și nădejdea unui popor [...] Astăzi, la 170 de ani de la naşterea sa, îi aducem academicianului Ioan Bianu omagiul recunoștinței noastre și mulțumim lui Dumnezeu pentru darurile pe care le-a revărsat asupra culturii române prin lucrarea acestui vrednic fiu al plaiurilor transilvane. Noi îl cinstim, cu adevărat, numai urmându-i pilda strălucită de dăruire pe altarul spiritualității neamului românesc”.
La bustul lui Ioan Bianu au fost depuse coroane de flori de către elevi.

Prof. ing. Nicolae Noica semnând în cartea de onoare a Școlii Ioan Bianu din Valea Lungă

Cei doi înalt prelați semnând în cartea de onoare

A fost vizitată apoi şcoala, a cărei directoare este profesoara Camelia Rotar. Viziunea şi dăruirea acesteia se alătură unui colectiv implicat cu mult profesionalism în activitate. Astăzi comuna Valea Lungă are o şcoală modernă, un spațiu educațional la standarde europene, un adevărat model de bune practici şi o dovadă vie că oamenii pot sfinţi locul. Săli de clasă luminoase, dotate cu tehnologie modernă (sala calculatoarelor a ieşit în evidenţă), asigură un mediu primitor pentru elevi. În apropierea începutului de nou an şcolar, băncile îşi aşteptau elevii, manualele de clasa I fiind deja pregătite și aşezate lângă seturi de caiete achiziţionate prin grija părinţilor. Desigur, în spatele acestor imagini este o muncă uriaşă, o rigoare exemplară și o viziune orientată clar spre viitor. Calde felicitări echipei de conducere pentru maniera în care a atras resurse, a gestionat proiecte și a demonstrat că mediul rural poate oferi educație la nivel de excelenţă. La sfârşitul vizitei, distinşii invitaţi au semnat în cartea de onoare a unităţii de învăţământ.

Sfințirea bustului lui Ioan Bianu - Valea Lungă

Editat de Biblioteca Academiei Române împreună cu Asociația „Stefadina“

PE URMELE LUI IOAN BIANU

SĂRBĂTORIREA LUI IOAN BIANU ÎN SATUL FĂGET

Festivităţile au continuat în satul Făget, aflat pe coline de un pitoresc aparte, la 14 km de Valea Lungă și în care, statornic, mai locuiesc doar 8 persoane. La început a avut loc o vizită la biserica ortodoxă, realizată subpărintelui protopop Ovidiu-Nicolae Pop. Aici s-a aflat că preotul care slujeşte vine o dată la patru Duminici pentru cei doar câţiva locuitori deplasabili.

A urmat o serbare câmpenească, purtând simbolic numele de „Întoarcerea la rădăcini" chiar pe locul unde odinioară a fost casa părintească a lui Ioan Bianu. Un teren mai ieri năpădit de ierburi înalte a fost amenajat prin străduinţa Primăriei comunei Valea Lungă într-un spaţiu liber în care peste 200 de făgeţeni risipiţi prin țară și prin lume s-au reunit sub acelaşi îndemn, regăsind drumul spre casă şi revenind pentru puţin timp la rostul simplu al lumii satului lăsat în urmă cu mulţi ani. S-au reîntâlnit generaţii, au fost momente de aduceri aminte și de evocări emoţionante.

Printre ei, și urmași ai lui Ioan Bianu, numele acestuia fiind purtat cu preţuire prin vorbe și gând de către

Biserica din Făget

această zi este mai mult decât o comemorare. Este o întoarcere la rădăcini. Este momentul în care satul se întâlnește cu Academia, iar locul de unde a plecat un copil de țăran se reîntâlnește, peste 170 de ani, cu instituția căreia acel copil devenit om mare i-a dedicat o mare parte din viață [...] Astăzi, când îi rostim numele aici, pe meleagurile sale natale, înțelegem poate mai bine de unde a venit acea putere de

Carol I a avut 48 de ani şi a făcut România Modernă de aceea îl compar, din punctul de vedere al culturii, cu Regele Carol I, care a modernizat ţara".

Vicepreşedintele Consiliului Judeţean Alba, George Rotar, a vorbit în numele președintelui Ion Dumitrel, dar și al său personal: „Mă bucur că sunteți atât de mulți oameni, că după 170 de ani Ion Bianu ne aduce împreună din nou în satul Făget, ne aduce în locul în care a fost casa dânsului. Iată că pentru generația tânără viața lui Ion Bianu ne dă speranța că indiferent unde ne naștem, indiferent din ce familie ne tragem toți în această Românie frumoasă avem șansa egală să urmăm școli bune, școlile Blajului care sunt la o aruncătură de băț de noi [...] Este o fericire pentru noi să vedem atât de mulți oameni, să vedem bucureșteni, academicieni, oameni de cultură care vin în satul Făget să-l omagieze pe Ion Bianu, să vedem Primăria comunei Valea Lungă atât de implicată în acest eveniment, iar noi de la Consiliul Județean să fim sprijinul logistic de care ei au avut nevoie".

Despre Ioan Bianu, directoarea şcolii a spus: „Prin muncă, unul dintre acele sate în care fiecare uliţă, fiecare casă şi fiecare om poartă o poveste, iar întoarcerea acasă înseamnă mai mult decât o simplă vizită – înseamnă reîntâlnirea cu propriile rădăcini.

Mulțumim celor care au rămas să păstreze vatră vie, gospodăriile și tradițiile. Astăzi aducem un omagiu celor care nu mai sunt printre noi, lui Ion Bianu, dar a căror amintire trăiește în fiecare colț al satului. Întâlnirile care vor avea loc în satul Făget vor duce la păstrarea legăturilor strânse între generații. Să ne întoarcem oricând avem ocazia, nu doar ca vizitatori, ci ca parte vie a acestei comunități. La mulți ani, dragi săteni! La mulți ani, fii ai satului, oriunde v-ați afla! Să ne revedem sănătoși și în alți anil!"

A urmat un program artistic cu melodii populare din zona localităţii Făget, la care au participat o cunoscută cântăreaţă a locului, Alexandra Băcilă, şi talentatul elev Alexandru Zaharie. Serbarea a continuat cu dansuri folclorice ale Ansamblului „Valea Târnavelor". La masa câmpenească au fost servite alimente din producţia locală şi nu au lipsit strugurii, pentru că era vremea celor albi, din soiul Muscat Ottonel. Dorinţa lui Ioan Bianu

Adunare câmpenească

toți cei prezenți.

Primarul comunei Valea Lungă, Dan Florin Aldea a salutat prezența și a spus: „Bine ați venit în Făget, locul în care, acum 170 de ani, începea povestea unui om care avea să ducă numele acestui mic sătuc până în inima culturii române. Pentru noi, cei care trăim aici,

Dan Florin Aldea
Primarul comunei Valea Lungă

muncă, acea statornicie și acea dragoste pentru carte. Poate că aici trebuie căutat începutul destinului lui Ioan Bianu: într-o casă în care nu era bogăție, dar era rânduială; nu era avere, dar era muncă; nu erau vorbe mari, dar erau valori [...] Iar povestea lui Ioan Bianu ne arată că nu există sat prea mic pentru a dărui României un om mare". Cu acest prilej, din cuvântul rostit de Prof. ing Nicolae Noica, Director general al Bibliotecii Academiei, reținem: „Timp de 150 de ani au fost 10 directori la Biblioteca Academiei Române. Am rămas și eu surprins [...] Din 1990 până astăzi, miniştri ai culturii au fost vreo 30: anul şi ministrul. Cum să meargă lucrurile bine?! [...] Pe acest om [Ioan Bianu] eu îl consider un om unic al României şi îmi justific afirmaţia prin următorul lucru: a fost director al Bibliotecii Academiei 50 de ani. Deci, 50 de ani a putut să strângă lucrurile acestea formidabile, sigur că datorită educaţiei, preseverenţei, modului în care a înţeles să facă aceste lucruri. 50 de ani, un funcţionar al statului român eu nu am găsit. De asta afirm cu toată tăria şi o spun: a fost un unicat, un mare om [...] Regele

perseverenţă şi pasiune pentru carte şi cultură, a ajuns una dintre personalităţile importante ale vieţii intelectuale româneşti. A fost filolog, bibliograf, profesor şi, mai ales, un mare iubitor al cărţii şi al patrimoniului cultural românesc. Viaţa lui ne arată că locul în care ne naştem nu ne limitează visurile. Prin educaţie şi muncă putem contribui la cultura şi dezvoltarea întregii societăţi [...] Şcoala noastră poartă numele lui Ion Bianu nu doar pentru a păstra vie amintirea unui mare om de cultură. Îl considerăm un model. Modelul unui copil plecat dintr-o comunitate rurală care, prin educaţie, muncă şi perseverenţă, a ajuns să contribuie la dezvoltarea culturii române. În fiecare zi, când intrăm în şcoala noastră, numele lui ne aminteşte că educaţia poate deschide drumuri şi poate transforma destine. Ne dorim să fim demni de numele pe care îl poartă şcoala noastră".

Un mesaj emoționant l-a transmis Marioara Șovrea, fostă învățătoare în satul Făget: „Există locuri care nu se uită niciodată. Locuri care rămân vii în suflet, indiferent câţi ani trec sau cât de departe sau prin ce locuri ne poartă viaţa. Făgetul este

pentru promovarea studierii folclorului românesc putea fi și mai bine înţeleasă cu lumea prinsă în dansul tradiţional al locului, „Învârtita".

Un grup de elevi l-a omagiat pe marele cărturar în cadrul momentului artistic intitulat „Ion Bianu - patronul spiritual al şcolii noastre". Din mesajul lor, se poate reda: „Dragi reprezentanţi ai Academiei Române şi ai Bibliotecii Academiei Române, Vă mulţumim că aţi venit astăzi la Făget şi că ne ajutaţi să redescoperim povestea unui om care a plecat din această comunitate şi a lăsat o importantă moştenire culturii române. Pentru noi, întâlnirea de astăzi înseamnă mai mult decât o lecţie de istorie. Este o întâlnire cu propriul nostru trecut şi cu valorile pe care vrem să le ducem mai departe: educaţia, respectul pentru carte, cultura şi dorinţa de a învăţa. Ne bucurăm că putem spune cu mândrie: Suntem elevi ai Şcolii Gimnaziale «Ion Bianu» din Valea Lungă".

Pe parcursul evenimentului au fost oferite exemplare din volumul omagial „Dincolo de rafturi. Povestea lui Ioan Bianu", elaborat

170 DE ANI DE LA NAȘTERE

de un grup de bibliografi de la Biblioteca Academiei Române.

LA SEDIUL ADMINISTRATIV AL CONSILIULUI JUDEȚEAN ALBA IULIA

În următoarea zi, duminică 6 septembrie 2026, a avut loc în sala „Atrium Centurionum" a sediului administrativ al Consiliului Județean Alba sesiunea omagială „Ioan Bianu – personalitate a culturii române. 170 de ani de la nașterea sa", care a cuprins vernisajul expoziției „Ioan Bianu în documente" și o serie de comunicări.

Ion Dumitrel Președintele Consiliului Județean Alba

Președintele Consiliului Județean, Ion Dumitrel, l-a descris pe Ioan Bianu ca pe „un moștenitor și continuator al generației Școlii Ardelene, considerat, alături de alți intelectuali, unul dintre precursorii Unirii din 1918, un ardelean care a contribuit semnificativ la dezvoltarea culturii românești, punând inclusiv bazele Bibliotecii Academiei Române". A continuat susținând promovarea valorilor culturale locale: „printr-o colaborare continuă, prin demersuri editoriale, sesiuni științifice, expoziții tematice și alte evenimte care readuc în atenția publicului profilul personalităților culturale din județul nostru, ne arătăm nu doar respectul pentru oamenii de cultură ci ne îndeplinim și o datorie : aceea de a transmite generațiilor care vin un patrimoniu cultural excepțional, care constituie un reper pentru societatea de azi și de care suntem mândri".

Cu acest prilej, Prof. ing Nicolae Noica, Director general al Bibliotecii Academiei, Membru de onoare al Academiei Române, a prezentat filmul realizat de colegi din Biblioteca Academiei, „Ioan Bianu. 170 de ani de la naşterea sa".

Eugen Costache (Biblioteca Academiei Române) a prezentat cadrul general de realizare a expoziţiei care să îl reprezinte pe Ioan Bianu prin documente şi fotografii din colecţiile Bibliotecii Academiei Române.

Redăm în continuare cuvântarea acestuia:

„La cei 170 de ani de la naşterea filologului şi bibliografului român, Ioan Bianu, considerat nu doar

Prof. ing. Nicolae Noica - Directorul Bibliotecii Academiei

părintele sau fondatorul Bibliotecii Academiei, ci şi conservatorul ei, Biblioteca Academiei este onorată să prezinte, în expoziţia de faţă, piese, mai puţin cunoscute, care să arate personalitatea complexă a acestuia şi implicarea lui pe mai multe paliere, nu doar pe cel legat de Academie şi Biblioteca sa.

Ioan Bianu a fost profesor înainte de a fi „bibliotecarul Academiei". Datorită pregătirii sale profesionale deosebite şi mai ales a seriozităţii şi rigorii sale părerea sa era des cerută în legătură cu problemele învăţământului din acei ani. Fie că era implicat în învăţământul liceal (Arhiva Ioan Bianu/ IV Acte 8), fie că era solicitat pentru posturi mai înalte, universitare, de exemplu: confirmarea în postul de Decan al Facultăţii de Filosofie şi Litere (Arhiva Ioan Bianu/IV Acte 183), sau pentru ocuparea Catedrei de Istorie Universală Medie şi Modernă de la Facultatea de Litere din Iaşi (IV Actul cu nr 169, din mapa IV din aceeasi arhivă) Ioan Bianu se achita de toate aceste sarcini cu mare atenţie si răspundere Numeroasele comisii din care era invitat să facă parte demonstrează, fără doar şi poate, o bază a unei pregătiri corespunzătoare, dar şi o dorinţă de implicarea pentru ca lucrurile să fie cât mai temeinic rezolvate.

Totuşi, întreaga lui viaţă a fost legată de Academie şi de Biblioteca ei şi dacă astăzi Biblioteca are o

Eugen Costache Biblioteca Academiei Române

colecţie aproape completă a cărţilor româneşti vechi de la 1508 la 1830 lui i se datorează.

În urma Apelului pentru cărţi vechi, lansat în 1898, aducea la Academie toate tipăriturile româneşti realizate pe teritoriul României sau care aveau legătură cu românii, inclusiv cărţile tipărite de autori români sau cu sprijin românesc în afara ţării, chiar şi în alte limbi, din perioada mai sus menţionată (Carte rară III 200.430).

De asemenea, sunt prezentate şi câteva răspunsuri în urma acestui amplu demers (Arhiva Ioan Bianu/IV Acte 31), care demonstrează că învăţătorii, profesorii, preoţii, chiar şi oamenii obişnuiţi au înţeles pe deplin importanţa acestui proiect, care s-a dovedit extrem de important pentru cultura noastră naţională.

Din numeroasele alocuţiuni, conferinţe sau discursuri ţinute, cu diverse ocazii, expunem azi un fragment din discursul lui Ioan Bianu rostit cu prilejul sărbătoririi a 35 de ani de activitate a marelui inginer Anghel Saligny, Bucureşti, ianuarie 1911. (Arhiva Ioan Bianu/ II Manuscris 5)

Documentele expuse sunt mărturie vie a vieţii şi activităţii celui care este fondatorul Bibliotecii Moderne româneşti, un filolog şi bibliograf, « omul potrivit la locul potrivit », aşa cum a fost omagiat la un sfert de veac de la dispariţie de Tudor Vianu. Persoană discretă, Ioan Bianu şi-a protejat cu grijă familia şi viaţa personală, deşi locuia în localul Academiei. Doar un număr redus de fotografii ale acestuia s-au păstrat, toate fiind înscrise în sfera profesională : portrete oficiale din varii perioade şi, ceea ce îl reprezintă cel mai bine, în biroul său de la Academie, citind şi scriind. El nu doar s-a semnat permanent ca «Bibliotecarul Academiei», în locul titlului complet de « Director al Bibliotecii Academiei Române », ci a trăit ca reprezentarea fizică a noţiunii de

Maria Buturugă Biblioteca Academiei Române

Bibliotecar."

Din prezentarea colegei noastre Maria Buturugă, care a urmat, reţinem: „Arhiva documentară ni-l descoperă pe Ioan Bianu ca om implicat în vieţile oamenilor din preajma lui, fiind multe documentele din Arhiva bibliotecarilor, păstrată în depozitele de manuscrise ale Bibliotecii Academiei Române, documente care ne pot revela aspecte mai puţin protocolare ale personalităţii lui Ioan Bianu. Printre aceste documente, şaizeci şi şapte de scrisori sunt primite de la Ioan Micu Moldovan, iar noi desluşim în această corespondenţă, atenţia şi grija cu care profesorul şi-a însoţit fostul elev de-a lungul a mai mult de patru decenii". Tudor Roşu, Director adjunct al Muzeului Naţional al Unirii, a avut o comunicare purtând titlul: „August Treboniu Laurian – mentor al lui Ioan Bianu", din care se redă un fragment: „Bianu avea să își croiască, desigur, propriul drum, dar parțial traseul său profesional a fost similar cu cel al lui [Treboniu] Laurian. După ce a ajuns doctor în filologie al Universității București (1881), avea să devină profesor de limba și literatura română la Colegiul Sf. Sava (1881-1901), acolo unde predase multă vreme și Laurian. Legătura dintre cei doi avea să fie întărită și după moartea lui Laurian. Ioan Bianu publică la câțiva ani după acest eveniment un omagiu consacrat acestuia. Mai târziu, Bianu va fi prezent din partea Academiei și la inaugurarea bustului lui August Treboniu Laurian din 1903, manifestare la care nu a fost prezent, dar și-a trimis reprezentat - regele Carol I, de asemenea elev al lui Laurian (care i-a fost profesor de limbă română principelui după

Tudor Roșu Director adjunct al Muzeului Naţional al Unirii

sosirea sa în România la 1866)".

Evenimentul din Alba Iulia a însemnat un nou prilej de a-l aduce la lumina contemporaneității pe Ioan Bianu, ctitorul Bibliotecii Academiei Române, cel care a contribuit la nașterea unei instituții naționale, adunând în ea comori ale creației românești și lăsând în urmă o moștenire spirituală de o valoare inestimabilă pentru identitatea acestui neam.

Dragu Mihaela
Buturugă Maria
Dumitraşcu Robert
Costache Eugen

EPISCOPIA ALEXANDRIEI ȘI TELEORMANULUI LA CEAS ANIVERSAR: 30 DE ANI DE ISTORIE, CREDINȚĂ ȘI SLUJIRE ARHIEREASCĂ A PREASFINȚITULUI GALACTION

La 1 septembrie 2026, Episcopia Alexandriei și Teleormanului a sărbătorit împlinirea a trei decenii de la înființare și, în același timp, 30 de ani de slujire arhierească a Preasfințitului Părinte Galaction, primul întâistătător al acestei eparhii.

Momentul aniversar a avut loc la Catedrala Episcopală „Sfântul Ierarh Alexandru" din municipiul Alexandria și a reunit ierarhi ai Bisericii Ortodoxe Române, clerici, monahi, reprezentanți ai autorităților centrale și locale, personalități ale vieții publice și culturale, precum și numeroși credincioși. Au fost prezenți Înaltpreasfințitul Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, profesorul Emil Constantinescu, fost președinte al României, și prof. ing. Nicolae Noica, membru de onoare al Academiei Române și director general al Bibliotecii Academiei Române, precum și reprezentanți ai Secretariatului de Stat pentru Culte, Adrian-Ionuț Gâdea, președintele Consiliului Județean Teleorman, Valentina-Veronica Mitran-Piticu, prefectul Județului Teleorman, Victor Drăguși primarul municipiului Alexandria, și alți membri ai administrației județene și locale. Sărbătoarea s-a desfășurat la începutul noului an bisericesc și la numai două zile după prăznuirea Sfântului Ierarh Alexandru, Patriarhul Constantinopolului, ocrotitorul spiritual al municipiului Alexandria, al Catedralei Episcopale și al întregii eparhii.

Aniversarea a fost înnobilată de prezența, pentru prima dată în România, a mâinii drepte a Sfântului Ierarh Vasile cel Mare, adusă de la Atena, Grecia și așezată, spre închinarea credincioșilor în Catedrala Episcopală.

Sfânta Liturghie aniversară

Manifestările din 1 septembrie au început cu Acatistul Sfântului Ierarh Vasile cel Mare, urmat de primirea oficială a ierarhilor. Sfânta Liturghie arhierească a fost săvârșită de un sobor de ierarhi, preoți și diaconi, sub protia Înaltpreasfințitului Părinte Teofan, delegatul Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Alături de Înaltpreasfințitul Părinte Teofan și de Preasfințitul Părinte Galaction au mai slujit Preasfințitul Părinte Sebastian, Episcopul Slatinei și Romanaților, și Preasfințitul Părinte Nectarie, Episcopul Ortodox Român al Irlandei și Islandei.

Mesajul Patriarhului Daniel

La finalul Sfintei Liturghii, Înaltpreasfințitul Părinte Teofan a dat citire mesajului transmis de Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, cu prilejul împlinirii a 30 de ani de la înființarea Episcopiei Alexandriei și Teleormanului și de la întronizarea Preasfințitului Părinte Galaction.

Mesajul patriarhal, intitulat „Binecuvântări și felicitări la o mare sărbătoare", a evocat evoluția eparhiei și lucrarea desfășurată de primul său episcop în cele trei decenii de păstorire. Au fost evidențiate contribuția Preasfințitului Părinte Galaction la organizarea administrativă și pastorală a noii Episcopii, ridicarea și restaurarea unor lăcașuri de cult, dezvoltarea vieții monahale, activitatea culturală și editorială, precum și lucrarea social-filantropică îndreptată către persoanele aflate în dificultate.

Mesajul Patriarhului României a constituit atât o recunoaștere a activității desfășurate în cei 30 de ani, cât și un îndemn la continuarea misiunii Bisericii în societatea contemporană, prin unitate, responsabilitate pastorală și slujirea aproapelui.

Cuvântul Preasfințitului Părinte Galaction

În încheierea manifestărilor, Preasfințitul Părinte Galaction a rostit un cuvânt de mulțumire, evocând semnificația duhovnicească a celor trei decenii de slujire:

„În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh. Amin.

Înaltpreasfințiile Voastre, Preasfințiile Voastre, preacuvioși și preacucernici părinți, distinși invitați, La astfel de momente în viața noastră, momente aniversare, în primul rând se cuvine să mulțumim lui Dumnezeu. Să mulțumim lui Dumnezeu pentru momentul respectiv, pentru împlinirile de până atunci sau pentru bucuria pe care o sărbătorim.

Așa încât și noi, astăzi, la împlinirea a 30 de ani de la înființarea Episcopiei Alexandriei și Teleormanului și de la așezarea noastră ca întâistătător aal acesteia, am adus mulțumire lui Dumnezeu prin Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie.

Am mulțumit, în mod special, Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, Maicii Domnului nostru Iisus Hristos, care, încă de la început, ne-a fost așezată ca ocrotitoare a acestei Episcopii de către vrednicul de pomenire Părintele Patriarh Teoctist. Și, desigur, Sfântului Ierarh Alexandru, ocrotitorul Catedralei noastre, care a devenit și ocrotitorul Episcopiei noastre și îndemnător la râvnă pentru păstrarea dreptei credințe, așa cum el, la vremea sa, păstorind poporul lui Dumnezeu, a luptat pentru păstrarea dreptei credințe și pentru menținerea în comuniune, în unitate de mărturisire a credinței, a poporului credincios în sânul Sfintei Biserici.

Și, desigur, mulțumirile noastre se îndreaptă apoi către toți cei care, de-a lungul acestor ani, au fost alături de noi, ne-au sprijinit, de la cei mai mici până la cei mai mari, și astfel am putut să împlinim cele ce se văd, cele care se cunosc, cele pentru care aducem mulțumire lui Dumnezeu.

Mulțumim însă și celor care ne-au fost împotrivă, celor care ne-au făcut să conștientizăm răspunderea pe care o avem și să cerem de la Dumnezeu înțelepciunea de a împlini toate în așa fel încât pe cei mai mulți să îi mulțumim. Dar nu numai să mulțumim se cuvine la un astfel de moment, ci să ne și rugăm, să cerem ajutorul lui Dumnezeu pentru lucrarea pe mai departe, pentru împlinirea celor de lipsă, a celor pe care, în acest răstimp, n-am reușit să le împlinim așa cum s-ar fi cuvenit.

De aceea, pe lângă rugăciunea de mulțumire, astăzi am cerut Bunului Dumnezeu și ajutor pentru timpul care urmează, cât va rândui Dumnezeu să lucrăm în via Sa.

Și, pe lângă cei care, până în momentul de față, au fost ocrotitorii și sprijinitorii noștri cerești, Preasfânta Maică a Domnului Hristos și Sfântul Ierarh Alexandru, mai avem, de astăzi înainte, încă un rugător fierbinte către Dumnezeu și mare ajutător, pe Sfântul Ierarh Vasile cel Mare, care ne-a bucurat prin prezența sfintelor sale moaște la acest moment aniversar.

Îl rugăm să rămână, pe mai departe, împreună cu Sfântul Ierarh Alexandru și cu Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, ocrotitorii acestei Episcopii, ocrotitorii noștri, care să ne întărească, să ne ocrotească, să ne dea înțelepciunea și puterea de a lucra în chip bineplăcut lui Dumnezeu, spre slava numelui Său și spre folosul și bucuria poporului credincios.

Nu în ultimul rând însă, se cuvine să mulțumim astăzi, la acest moment aniversar, au fost alături de noi: Înaltpreasfințiți Părinți, Preasfințiți Părinți Episcopi care au fost alături de noi astăzi, cu care am concelebrat Sfânta Liturghie, cler-ul deosebit și Catedrala și binecredincioșilor creștinilor care au fost alături de noi episcopale aici, Bisericii, din viața Episcopiei Alexandriei și Teleormanului, din viața noastră personală.

Și între cei prezenți se cuvine să aducem mulțumire deosebită Excelenței Sale, domnului profesor Emil Constantinescu, care, la doar două luni, în noiembrie 1996, a preluat demnitatea de președinte al României și care astăzi a făcut

osteneala să fie alături de noi aici, dar și Secretariatului de stat pentru Culte, care, ne-a sprijinit-o pe întregul nostru avut, pe care le-am derulat, repararea, pentru recondiționarea bisericilor noastre, așa cum este restaurantul majorității bisericilor din Episcopia. noastre sunt îmbrăcate într-o haină frumoasă, într-o haină care să atragă poporul credincios la rugăciune.

Dar mulțumim și autorităților județene și locale care sunt alături de noi aici: domnului președinte al Consiliului Județean și colaboratorilor săi, doamnei prefect și domnului primar al municipiului Alexandria, desigur, și tuturor celorlalți.

Dacă am uitat pe cineva, să văd, că așa nu se întâmplă când n-avem aici lista scrisă și mai uităm pe câte unul.

Avem aici și pe domnul director al Bibliotecii Academiei Române, domnul Nicolae Noica.

Mulțumim, așadar, tuturor celor care au dorit să fie alături de noi, care ne-au bucurat astăzi cu prezența, cu gândurile bune, cu urările pe care le-am primit și mulțumim dumneavoastră tuturor, clerului și poporului, care ați înfrumusețat, prin prezența alături de noi la Sfânta Liturghie, această sărbătoare.

Dăm slavă lui Dumnezeu, Îi cerem binecuvântare și ocrotire pentru timpul care urmează, în care să devină mai bineplăcuți Lui și cu mai mult spor în lucrarea misionară pe care ne-a încredințat-o.

Vă dorim tuturor ani mulți, binecuvântați și cu ajutorul lui Dumnezeu.

La mulți ani!"

TEZAUR Foaie a Bibliotecii Academiei Române.
Calea Victoriei Nr. 125,
Sector 1, Bucureşti
COLEGIUL DE REDACȚIE
Redactor șef:
Petre Mihai Băcanu
Redactori:
Gabriela Dumitrescu,
Lorența Popescu,
Oana Lucia Dimitriu,
Luminița Kövari,
Carmen Albu
Tehnoredactare/Prezentare grafică:
Hașegan Ștefan Dumitru
Gabriela Dumitrescu

Tezaur (București)
ISNN 2784 062X ISNN-L 2784 - 062X